

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ ΚΑΙ ΨΗΦΙΑΚΟΣ ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΣ ΣΤΗΝ ΥΓΕΙΑ

Αικατερίνη Λιούλη
Προϊσταμένη Τομέα Υγείας και Πρόνοιας
ΔΕΘ 2022

ΕΘΝΙΚΗ ΑΡΧΗ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ

Ο Τομέας Υγείας και Πρόνοιας της Εθνικής Αρχής Διαφάνειας, του οποίου έχω την τιμή να προϊίσταμαι, είναι ένας από τους 10 Τομείς της Μονάδας Επιθεωρήσεων και Ελέγχων. Λόγω αρμοδιότητας, παράλληλα με το ελεγκτικό έργο σε θέματα όπως, η προστασία της υγείας και της περιουσίας των πολιτών στις περιπτώσεις αδιαφανούς και καταχρηστικής παροχής υπηρεσιών υγείας και πρόνοιας, στρατεύτηκε στην εθνική προσπάθεια για την αντιμετώπιση της πανδημίας και επωμίστηκε την ευθύνη και τον συντονισμό των ελέγχων για την εφαρμογή και τήρηση των μέτρων περιορισμού της διασποράς του κορωνοϊού.

Στο πλαίσιο αυτό, με δεδομένο τον τρόπο με τον οποίο λειτουργούν τα πληροφοριακά συστήματα αναφερόμαστε στη διαλειτουργικότητα και την ψηφιοποίηση μεγάλου μέρους των υπηρεσιών υγείας – αξιοποιηθήκαν στοιχεία τα οποία συνέβαλαν:

- στην επίτευξη στοχευμένων ελέγχων (άμεση διαπίστωση της βασιμότητας ή μη των καταγγελιών-σχεδιασμός ελέγχων βάσει ανάλυσης διακινδύνευσης)
- στην εξοικονόμηση πόρων (ανθρωπόωρες, έξοδα κλπ)
- στη σκιαγράφηση του τρόπου λειτουργίας των φορέων υπηρεσιών υγείας (παραλείψεις ή φαινόμενα κακοδιοίκησης, απάτης).

Τα πληροφοριακά συστήματα, τα δεδομένα των οποίων αποτέλεσαν βασικό πυλώνα στο έργο μας, είναι τα εξής:

❖ Η ειδική ηλεκτρονική εφαρμογή για κινητές συσκευές **Covid Free GR**

Η εφαρμογή αποτέλεσε κύριο εργαλείο, κατά τη διενέργεια επιτόπιων ελέγχων, για τη διαπίστωση της τήρησης των έκτακτων μέτρων προστασίας της δημόσιας υγείας από τον κίνδυνο περαιτέρω διασποράς της COVID-19. Ειδικότερα ως προς:

- την τήρηση των προϋποθέσεων πρόσβασης σε εσωτερικούς και εξωτερικούς χώρους επιχειρήσεων και φορέων, βάσει της επίδειξης των αντίστοιχων βεβαιώσεων COVID-19
- την τήρηση της υποχρεωτικότητας εμβολιασμού από το σύνολο του προσωπικού (ιατρικό, παραϊατρικό, νοσηλευτικό, διοικητικό και υποστηρικτικό προσωπικό) των ιδιωτικών, δημόσιων και δημοτικών μονάδων φροντίδας ηλικιωμένων και φροντίδας ατόμων με αναπηρία, καθώς και των δομών πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας, όπως ιατρεία και φαρμακεία
- την τήρηση της υποχρέωσης διενέργειας διαγνωστικού ελέγχου COVID-19 σε εργαζομένους του ιδιωτικού και δημόσιου τομέα

❖ Η εφαρμογή «**Covid wallet**», η οποία λειτούργησε ως ψηφιακό αποθετήριο των πιστοποιητικών, βεβαιώσεων και των ταυτοποιητικών εγγράφων των πολιτών, διευκόλυνε σημαντικά το έργο των Επιθεωρητών- Ελεγκτών εξοικονομώντας ελεγκτικό χρόνο.

❖ Το Πληροφοριακό σύστημα διαχείρισης παραβάσεων COVID-19 της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου και Προστασίας Καταναλωτή, «**CovidFines**»

Οι αρμόδιες ελεγκτικές αρχές που βεβαιώνουν παραβάσεις και επιβάλλουν πρόστιμα σε επιχειρήσεις και φυσικά πρόσωπα υποχρεούνται να υποβάλουν τα στοιχεία των κυρώσεων σε αυτό το πληροφοριακό σύστημα.

Οι Επιθεωρητές Ελεγκτές, ως διαπιστευμένοι χρήστες έχουν τη δυνατότητα σύνδεσης στο πληροφοριακό σύστημα **CovidFines**, το οποίο χρησιμοποιούν ως ένα εργαλείο παρακολούθησης των υποτροπών, σε περίπτωση παραβάσεων, προκειμένου να επιβληθούν οι ανάλογες κυρώσεις στις επιχειρήσεις κατά τους επιτόπιους ελέγχους τήρησης των μέτρων προστασίας από τη διασπορά της COVID-19.

❖ Το Πληροφοριακό Σύστημα «ΕΡΓΑΝΗ»

Τα κλιμάκια ελέγχου της ΕΑΔ, αξιοποίησαν τα στοιχεία του Πληροφοριακού Συστήματος «ΕΡΓΑΝΗ» στους ελέγχους της τήρησης των έκτακτων μέτρων προστασίας της δημόσιας υγείας από τον κίνδυνο περαιτέρω διασποράς της COVID-19.

Ενδεικτικά μέσω του συστήματος ελέγχονταν :

- η εγκυρότητα των βεβαιώσεων κίνησης των υπαλλήλων του ιδιωτικού τομέα, των αυτοαπασχολούμενων και των ελεύθερων επαγγελματιών προκειμένου να διαπιστωθεί η νόμιμη μετακίνησή τους κατά τα οριζόμενα στις τότε ισχύουσες διατάξεις περί περιορισμού της κυκλοφορίας.
- η τήρηση της εφαρμογής του προβλεπόμενου ποσοστού τηλεργασίας από επιχειρήσεις του ιδιωτικού τομέα
- το αληθές των δηλώσεων αναστολής συμβάσεων εργασίας σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες νομοθετικές ρυθμίσεις. Ενδεικτικά αναφέρεται περίπτωση κατά την οποία επιβλήθηκε από κλιμάκιο της ΕΑΔ πρόστιμο σε επιχείρηση εστίασης (χορήγηση βεβαιώσεων κίνησης με την καταχώριση ανακριβών στοιχείων, καθόσον εργαζόμενοι με φυσική παρουσία είχαν δηλωθεί από τον εργοδότη σε καθεστώς αναστολής σύμβασης εργασίας).
- η τήρηση προτεραιοποίησης των εμβολιασμών σε εργαζομένους των φορέων παροχής υπηρεσιών υγείας καθώς και της υποχρεωτικότητας εμβολιασμού των εργαζομένων από τις 16.08.2021.

❖ Το «Μητρώο Ανθρώπινου Δυναμικού Ελληνικού Δημοσίου» (62^η εγκύκλιος του ΥΠΕΣ)

Για τον έλεγχο της παρακολούθησης από τις αρμόδιες διευθύνσεις διοικητικού, του υποχρεωτικού μέτρου διαγνωστικού ελέγχου νόσησης από την COVID-19 σε υπαλλήλους του Δημοσίου, χρησιμοποιήθηκαν στοιχεία από το «Μητρώο Ανθρώπινου Δυναμικού Ελληνικού Δημοσίου», το οποίο διαλειτουργούσε με το «Εθνικό Μητρώο Ασθενών COVID-19» της Η.ΔΙ.ΚΑ.

Τα δεδομένα αξιοποιήθηκαν τόσο κατά τους επιτόπιους ελέγχους όσο και κατά τον σχεδιασμό ελέγχων βάσει ανάλυσης διακινδύνευσης. Συγκεκριμένα ελέγχθηκαν 241 φορείς του Δημοσίου Τομέα, οι οποίοι επιλέχθηκαν με κριτήρια τον αριθμό των υπαλλήλων και το ποσοστό συμμόρφωσης με την υποχρέωση διαγνωστικού ελέγχου.

Από τους ελέγχους αυτούς, διαπιστώθηκε ότι οι αρμόδιες διευθύνσεις διοικητικού παρακολουθούσαν την εφαρμογή του υποχρεωτικού μέτρου του διαγνωστικού ελέγχου νόσησης COVID-19 από τους μη εμβολιασμένους υπαλλήλους.

- ❖ Οι Ηλεκτρονικές Υπηρεσίες της ΗΔΙΚΑ (Ηλεκτρονική Συνταγογράφηση- Ατομικός Ηλεκτρονικός Φάκελος Υγείας- Μητρώο Ασθενών - Μητρώο Ασθενών Covid-19- Μητρώο Εμβολιασμών)
- ❖ Το «Εθνικό Μητρώο Ασθενών COVID-19»

Οι καταχωρίσεις στο ανωτέρω Μητρώο χρησιμοποιήθηκαν:

- στη διερεύνηση καταγγελιών αναφορικά με τη διαδικασία έκδοσης μη έγκυρης βεβαίωσης θετικού ή αρνητικού διαγνωστικού ελέγχου COVID-19 από φορείς υπηρεσιών υγείας (φαρμακεία, διαγνωστικά εργαστήρια, κλινικές, ιδιώτες ιατρούς)
- στους ελέγχους αναφορικά με την τήρηση της υποχρέωσης για την αμελλητί καταχώριση των διαγνωστικών ελέγχων στο Μητρώο Ασθενών COVID-19 από τους φορείς υπηρεσιών υγείας (π.χ. φαρμακεία, διαγνωστικά εργαστήρια, κλινικές)

Ως χαρακτηριστική περίπτωση αναφέρεται ο έλεγχος που διενεργήθηκε σε ιδιωτικό φαρμακείο αναφορικά με την καταχώριση διαγνωστικών ελέγχων στο Μητρώο Ασθενών COVID-19 χωρίς να έχει προηγηθεί η διενέργειά τους. Αναζητήθηκαν από την Η.Δι.Κ.Α. οι καταχωρίσεις των αποτελεσμάτων των δοκιμασιών ταχείας ανίχνευσης αντιγόνου (rapid test) από το φαρμακείο για χρονικό διάστημα δύο μηνών. Από τον έλεγχο προέκυψαν 2.198 καταχωρίσεις rapid test για τις οποίες δεν αποδείχτηκε η προμήθεια του αντίστοιχου αριθμού καθώς και ότι οι καταχωρίσεις αυτές έγιναν ώρες που το φαρμακείο ήταν κλειστό (μεταμεσονύκτιες ώρες και ημέρες αργιών).

❖ Το «Εθνικό Μητρώο Εμβολιασμών»

Οι καταχωρίσεις στο «Εθνικό Μητρώο Εμβολιασμών COVID-19» αξιοποιήθηκαν για τον σχεδιασμό ελέγχων, βάσει ανάλυσης διακινδύνευσης, της εμβολιαστικής διαδικασίας ως προς την έκδοση βεβαιώσεων εμβολιασμού. Συγκεκριμένα διενεργήθηκαν έλεγχοι τόσο σε δημόσιους φορείς που λειτουργούσαν ως εμβολιαστικά κέντρα όσο και σε ιδιώτες ιατρούς που εντάχθηκαν στο εθνικό πρόγραμμα εμβολιασμού.

Από τους ελέγχους αυτούς, διαπιστώθηκαν παρατυπίες κατά την εμβολιαστική διαδικασία σε μεμονωμένες μόνο περιπτώσεις.

❖ Το Σύστημα Ηλεκτρονικής Συνταγογράφησης (ΣΗΣ)

Οι πληροφορίες του Συστήματος Ηλεκτρονικής Συνταγογράφησης αξιοποιήθηκαν στους ελέγχους για την τήρηση των κανόνων ορθής συνταγογράφησης (λ.χ. συνταγογράφηση σύμφωνα με τα θεραπευτικά πρωτόκολλα) και για την προσήκουσα συνταγογραφική συμπεριφορά του κάθε χρήστη (λ.χ. ο αριθμός και ο ρυθμός των συνταγών και των παραπεμπτικών τόσο συνολικά για κάθε χρήστη όσο και για κάθε λήπτη υπηρεσιών υγείας)

❖ Το « e-ΔΑΠΥ (Ηλεκτρονική Δήλωση Αναλυτικών Παραστατικών Υγείας)»

Οι αυτοματοποιημένες υπηρεσίες του e-ΔΑΠΥ, στο πλαίσιο διαλειτουργικότητας και διασύνδεσης με άλλες διαθέσιμες ηλεκτρονικές υπηρεσίες όπως το Ενιαίο Μητρώο Ασφαλισμένων (ΕΦΚΑ), την ηλεκτρονική συνταγογράφηση (e-prescription-ΣΗΣ), την Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση (e-gov) και όλα τα πληροφορικά συστήματα του ΕΟΠΥΥ παρείχαν τη δυνατότητα εντοπισμού περιπτώσεων:

- Υπερσυνταγογράφησης
- Καταχρηστικής ζήτησης εξετάσεων ή και θεραπευτικών πράξεων
- Χορήγησης φαρμάκων που δεν αντιστοιχεί σε υπαρκτές ανάγκες του ασθενή (προκλητή ζήτηση)
- Συνταγογράφησης σκευασμάτων ειδικής θεραπευτικής διατροφής ή ιατροτεχνολογικών και θεραπευτικών μέσων καθώς και συνταγογράφησης διαγνωστικών και θεραπευτικών ιατρικών πράξεων χωρίς ιατρική ένδειξη ή χωρίς να έχει προηγηθεί ιατρική εξέταση του ασθενή (κατευθυνόμενη συνταγογράφηση)
- Κατευθυνόμενης εκτέλεσης συνταγών ή παραπεμπτικών διαγνωστικών εξετάσεων ή και θεραπευτικών ιατρικών πράξεων ή φυσικοθεραπειών.

ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ ΚΑΙ ΨΗΦΙΑΚΟΣ ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΣ ΣΤΗΝ ΥΓΕΙΑ

Ενδιαφέρουσα είναι η περίπτωση όπου διενεργήθηκε από την υπηρεσία μας έλεγχος κατόπιν καταγγελίας σχετικά με παρόχους προϊόντων καθετήρων και επιθεμάτων, οι οποίοι χρέωναν τον ΕΟΠΥΥ χωρίς να παραδίδουν τα αναγραφόμενα είδη στους ασθενείς, περιλαμβάνοντας μεταξύ των δικαιολογητικών εκκαθάρισης της δαπάνης, φωτογραφίες της πάσχουσας κατά περίπτωση περιοχής, οι οποίες ήταν κοινές για πλέον του ενός ασφαλισμένους. Δεδομένου του όγκου των δεδομένων και στοιχείων, ο έλεγχος διεξήχθη με τη μέθοδο της δειγματοληψίας και επικεντρώθηκε σε συγκεκριμένη εταιρία προμήθειας καθετήρων, για το χρονικό διάστημα από 01-01-2021 έως 30-04-2021, με διασταύρωση των στοιχείων μέσω του πληροφοριακού συστήματος εκκαθάρισης δαπανών του Οργανισμού.

Οι σημαντικότερες διαπιστώσεις του ελέγχου ήταν οι ακόλουθες:

- Κατά το ελεγχόμενο διάστημα εμφανίζονταν -33- νέα ΑΜΚΑ προμήθειας καθετήρων από τον συγκεκριμένο πάροχο, εκ των οποίων για -27- οι αρχικές γνωματεύσεις, βάσει των οποίων οι ασφαλισμένοι προμηθεύτηκαν τους καθετήρες, εκδόθηκαν από -6- δημόσιες μονάδες υγείας (νοσοκομεία-κέντρα υγείας) και για -6- εκδόθηκαν από -5- ιδιώτες ιατρούς.
- Δεν επιβεβαιώθηκαν από τις αρμόδιες υπηρεσίες των δημόσιων μονάδων υγείας οι επισκέψεις -22- εκ των -27- ασφαλισμένων, οι οποίοι εμφανίζονται να έχουν προμηθευτεί καθετήρες για πρώτη φορά στο πρώτο τετράμηνο του 2021, βάσει γνωματεύσεων ιατρών των μονάδων αυτών. Στο πληροφοριακό σύστημα του Οργανισμού φαίνονται οι αρχικές γνωματεύσεις των νοσοκομειακών ιατρών, εντούτοις από τα έγγραφα των νοσηλευτικών μονάδων, δεν προκύπτει επίσκεψη των -22- ασθενών, με επίσημη καταγραφή σε κάποιες από τις πύλες εισόδου των μονάδων (ΤΕΙ-ΤΕΠ-νοσηλεία).

Υπήρξαν -6- περιπτώσεις, για τις οποίες οι αρχικές γνωματεύσεις χορήγησης καθετήρων, φέρεται να έχουν εκδοθεί από -5- ιδιώτες ιατρούς κατά παράβαση του Ενιαίου Κανονισμού Παροχών Υγείας .

Τα δεδομένα από τα πληροφοριακά συστήματα αντλούνται είτε άμεσα από τους Επιθεωρητές Ελεγκτές ως πιστοποιημένοι χρήστες είτε κατόπιν συνεργασίας με τους φορείς διαχείρισης αυτών, λαμβάνοντας πάντα τα κατάλληλα οργανωτικά και διοικητικά μέτρα προστασίας των προσωπικών δεδομένων.

Η λειτουργία των πληροφοριακών συστημάτων και των εφαρμογών συμβάλλει στην πρόληψη φαινομένων κακοδιοίκησης ή απάτης καθώς θέτει δικλίδες ασφαλείας, στην καταστολή καθώς επιτρέπει στους ελεγκτικούς μηχανισμούς τον εντοπισμό τέτοιων φαινομένων και στην ευαισθητοποίηση καθώς παρέχει τη δυνατότητα πρόσβασης των πολιτών στα δεδομένα που τους αφορούν.

Σας ευχαριστώ πολύ.